

Бурлаєнко Тетяна Іванівна –

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки підприємництва та менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти».

Коло наукових інтересів: формування економічної компетентності майбутніх фахівців, ігрові технології в навчальному процесі, *lifelong learning* (навчання протягом життя), навчання людей старшого віку, педагогічна кваліметрія.

e-mail: tburlaenko@i.ua

**УНІВЕРСАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ:
ФАКТОРНО-КРИТЕРІАЛЬНА КВАЛІМЕТРІЯ**

(рецензія на навчальний посібник «Методи кваліметрічної оцінки в управлінні: гуманістичний контекст : навчальний посібник», автори: Г. А. Дмитренко, О. Л. Ануфрієва, Т. І. Бурлаєнко, В. В. Медвідь; за заг. ред. Дмитренка Г. А. – К. : ДКС-Центр, 2016. – 232 с.)

Гуманістична система охоплює все, що торкається суспільних відносин, в центрі яких знаходиться людина.

Результати управління людським потенціалом організацій (в першу чергу, державних) досягаються людьми, то ж людина є головною продуктивною силою суспільства. Вона є особистістю і завжди стає суб'єктом управління. Кожна людина має свою, тільки їй притаманну сукупність якісних характеристик: здібності; цінності; професійно-особистісні та психомоторні якості; риси характеру; соціотипи; рівні морального, творчого, фізичного (здоров'я) розвитку та інше.

Діюча управлінська культура без цільового управління, яка базується на адміністративному тиску, ігнорує особистість, а тому унеможливує оптимальну реалізацію трудового потенціалу організацій. Вона не дозволяє більшості працівників розкрити і реалізувати свій потенціал в інтересах як особистої самореалізації, так і роботодавця, а також суспільства в цілому.

Одна із найсуттєвіших причин такого стану є відсутність можливості вимірювати ці якісні характеристики особистості з метою їх визначення (діагностування), а потім впливу на розвиток та оптимальне використання. Але вже сьогодні це можна зробити за допомогою використання кваліметрії, зокрема специфічного класу факторно-критеріальних моделей. Ці моделі достатньо прості за змістом і побудовою, але ефективні з точки зору одержання чітких показників дослідження якісних явищ соціального характеру, які раніше не мали кількісного виміру.

Тобто, у міру реалізації можливостей вимірювання властивостей особистості соціально-наука збагачується інструментарієм, який в управлінні (менеджменті) все більш порушує баланс у понятті «менеджмент – це мистецтво і наука одночасно» на користь науки.

Наука управління стане ще більш ефективною на основі засвоєння кваліметричного математичного апарату, якщо охопить виміри кінцевих результатів діяльності освітніх уста-

нов та структур державного управління (в першу чергу, владних структур). Бо ці кінцеві результати пов'язані з визначенням основних параметрів особистості в дошкільній і шкільній освіті, конкурентоспроможних випускників у професійній освіті, а також якості життя громадян у селах, селищах, містах у системі державного управління. Це може мати надвеликі позитивні наслідки в удосконаленні управління державою і стати імпульсом кардинальної модернізації системи державного управління в напрямку гуманізації суспільного розвитку в контексті ідеології еколюдноцентризму.

Метою підготовки навчального посібника є навчання майбутніх фахівців можливості сформувати компетенції, які потрібні для організації кваліметричних вимірювань соціальних явищ. Ці виміри стають інструментом кардинального удосконалення діючої неефективної системи управління, яка сьогодні не орієнтована на людину та задоволення її потреб, тобто не сприяє самореалізації людини у всіх сферах її життєдіяльності.

В той же час це є призначенням структур державного управління, в першу чергу, владних структур на мікро-, мезо- і макрорівнях.

Навчальний матеріал можна умовно згрупувати у чотири блоки.

Перший з них включає розгляд теоретичних основ розвитку кваліметрії як науки та її місце в системі методів кількісної оцінки якісних явищ.

Другий блок відображає сутність факторно-критеріальної кваліметрії та розробку і використання специфічних моделей для оцінювання якісних явищ, які раніше не мали кількісного виміру. За їх допомогою оцінюються параметри розвитку особистості, професійно-особистісні якості, результати праці на базі корисності затрат робочого часу, рівень конкурентоспроможності випускників закладів професійної освіти та інше.

Третій блок присвячено кваліметричному інструментарію, який певною мірою забезпечує формування культури цільового управління в організаціях, включаючи шкільну та професійну освіту.

Четвертий блок має особливий характер і присвячений кваліметричному оцінюванню рівня самореалізації людини у всіх сферах її життєдіяльності. Здійснюється це через визначення кількісною мірою ступеня задоволення основних її потреб, що знаходить відображення в показниках якості життя громадян сіл, селищ, міст.

Навчальний посібник підготовлено з урахуванням нових вимог, що постали перед управлінською наукою, а також на підставі досвіду авторів, як вчених, так і викладачів, а також менеджерів освіти.

Вважаємо за доцільне звернути увагу на те, що факторно-критеріальна кваліметрія саме в гуманістичному контексті розкриває свої надзвичайні управлінські можливості.

В першу чергу мова йде про саморозвиток дитини у напрямку формування особистості, яка потрібна собі, родині, навколишньому соціуму і всьому суспільству. Ніякі зовнішні

